

Lopen Syrjä-seura ry
 Pirjo Juhela, sihteeri
 puh 040 5555387
 pirjo.juhela@gmail.com

Hankesuunnitelma kesän 2019 teemalle: "Oodi lehmälle"

lehmä ennen ja nyt, mitä tulevaisuus?

Taustaa

Lehmä on ollut tärkeässä asemassa maaseudun "elättämisessä" vajaan parin sadan vuoden ajan. Kaikki lehmästä käytettiin lannasta, nahasta ja sarvista lähtien, ei vain maitoa ja lihaa. Vaihtotalouden lisääntyessä lehmät tuottivat myös vaurautta: rahaa. Myyntiin saatiin vaikka arvokasta voita. Lehmän poikiminen tiesi tienestin kasvua. Meijerien myötä syntyi aivan uusi maalla vaikuttava tekijä: *maitotili!!* Maitotilin kartuttajia olivat pääasiassa naiset. Piti osata, piti jaksaa, piti pystyä pyörittämään omaa *karjabusinesssta!!*

Miksi juuri nyt "Oodi lehmälle" ja juuri Lopen Järventaustan Syrjässä

Lehmä yleistyi 1800-luvulla, pienissäkin torpissa oli ainakin pari lehmää ja suurissa taloissa isot karjat. 50-luvulla maitotilat olivat vielä yleisiä Lopen Järventaussakin. Vuosikymmenien saatossa karjat ovat hävinneet ja 2019 karjaa on enää yhdellä tilalla. Karjataloudessa on tapahtunut ja tapahtumassa valtavat muutokset.

Loppijärven takana Järventaustassa on vanha, paljon historiaa ja kulttuuria nähnyt Syrjän hämäläinen talonpoikaistalo. Siellä on merkittävät fennomaanit, Godenhjelmit ja osa Krohnin sukua Aino Kallasta myöten, viettäneet kesiään. Syrjä on Lopen kunnan omistama mutta se on vuokrattu Lopen Syrjä-seuralle. Lopen Syrjä-seuran tavoitteena on tuottaa Syrjään *kulttuurikosketuksia* erilaisten tapahtumien ja näyttelyiden avulla. Esimerkiksi 2017 järjestimme käsityönäyttelyn "Naiset - käsityöt - tarinat - Suomi 100-antologia", joka saavutti suuren suosion. Olemme käyttäneet Syrjästä nimitystä "*elävä museo*", museo jossa saa koskea, osallistua, nähdä, kuulla, haistella ja maistella mennyttä mutta myös nykyaikaa ja tähdätä tulevaan. Syrjästä huokuvaa tunnelmaa ovat monet kuvanneet ainutlaatuisiksi ja se onkin mainio paikka teemamme toteuttamiseksi.

Karjanhoidon ympärillä on kehittynyt perinteitä: työtapoja, työkaluja, osaamista, kaikkea sellaista, joka on keskeistä *maatalouskulttuuria*. Tämän kulttuurin haluamme nostaa esille, sillä perinteet, muistot, historia katoaa niin hälyttävän nopeasti ihmisten mielistä. Nostaa esille *rakkaus lehmään*. Tämän teeman ympärillä luomme laajan näyttelyn ja erilaisia tapahtumia keväällä ja kesällä 2019 Syrjässä.

Haluamme muistuttaa eri tavoin lehmän merkityksestä, miten sen avulla on selviydytty hyvinkin vaikeista ajoista. Miten lehmä on tuonut vaurautta ja kehitystä maaseudulle, Järven taakse, koko Lopelle ja koko Suomelle. Karjanhoito ei suinkaan ole ollut helppoa ja kevyttä, vaan rankkaa työtä. Edellisten sukupolvien haasteet on hyvä nostaa mieliimme

Mutta meidän tulee katsoa myös tulevaisuuteen. Viime vuosina lehmästä on tullut syntipukki ilmastonlämpenemiseen. Mikä on tulevaisuus? Mitkä seikat tulevat jatkossa tärkeiksi, mikä on lehmän tulevaisuus?

Yhteistyökumppaneita

- **Järventaustan PVY**
- **Järventaustan kyläyhdistys**
- **MTK:n Lopen osasto**
- **Huitin Holstein, Loppi**
- **Lopen kunta**
- **deLaval**

- Asiantuntijoita mm. agronomi Antti Siljamäki, agronomi Kyllikki Lampinen, seminologi Terttu Hakala

- Pelimanneja: Kirsi Jaakkola, Valtteri Lehtinen, Lasse Nurmi